

**Досвід діяльності в гендерній сфері
КПІ ім. Ігоря Сікорського
в 2001-2025 роках**

**Доповідь робочої групи університету
з питань гендерної рівності**

9 березня 2026

Виступ

керівника робочої групи університету
з питань гендерної рівності
Сергія Сидоренка
на засіданні Вченої ради
"Досвід діяльності в гендерній сфері
КПІ ім. Ігоря Сікорського
в 2001-2025 роках"

Шановні члени Вченої ради!

Розвиток гендерної сфери в КПІ розпочався з підписання Меморандуму про співпрацю з Програмою розвитку ООН в Україні в 2001 році.

Це були перші кроки сприяння процесам глибоких демократичних перетворень в Україні.

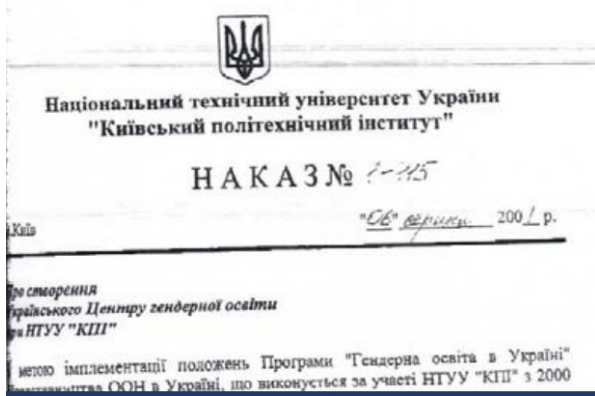
А гендерна сфера була одним із напрямів.

Меморандум визначив впровадження принципів гендерної рівності як засіб сприяння демократизації та підвищення соціальної відповідальності в інженерних галузях, які традиційно характеризуються гендерною диспропорцією.

З тієї пори протягом чверті століття проблеми гендерної рівності перебувають в фокусі уваги управлінської вертикалі, громадських організацій, викладачів і вчених нашого університету.

Співпраця з UNDP дозволила:

- створити Український центр гендерної освіти (УЦГО) – першу структуру в Україні, діяльність якого була

спрямована на реалізацію проекту ПРООН "Гендерна освіта в Україні".

2. Гендерна сфера КПІ до 2006 року

Першу в КПІ велику міжнародну гендерну конференцію було проведено у 2001 році.

І відтоді конференції "Жінка в науці та освіті" та "Гендерний компонент у структурі вищої технічної освіти" стали традиційними.

Вони проводилися за участі Кафедри ЮНЕСКО КПІ «Вища технічна освіта, прикладний системний аналіз та інформатика», яка сьогодні є провідником в КПІ Стратегії ЮНЕСКО і Атласу ЮНЕСКО в сфері гендерної рівності в освіті – одного з двох пріоритетів ЮНЕСКО.

П'ять міжнародних конференцій зазначеної тематики привернули особливу увагу громадськості України до

ролі жінок у технічній сфері.

УЦГО ставав майданчиком в КПІ для єднання демократичних сил за формування нового законодавчого поля в Україні у сфері гендерної рівності.

КПІ надавав свою інфраструктуру для заходів громадських організацій і рухів, висвітлював свою діяльність в гендерній сфері через засоби масової інформації.

Суспільний резонанс діяльності КПІ зростав завдяки співпраці з відомими громадськими діячками:

- проф. Тамара Мельник (радник Президента України Віктора Ющенка);
- проф. Віра Троян (громадська організація "Жінки в науці");
- проф. Наталія Чухин (перший в Україні підручник з гендерної освіти).

Представники КПІ були запрошені до роботи у складі колегії Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту,

Листопад 2006 року

до робочих груп при Міжфракційному об'єднанні Верховної Ради України "Рівні можливості" і при Комітеті з прав людини,

до участі у парламентських слуханнях

КПІ може пишатися всім цим сприянням, бо за нього у 2005 році був прийнятий Закон України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків".

У 2006 році в КПІ було впроваджено кількісний гендерний моніторинг як інструмент для оцінки та прийняття управлінських рішень.

Для посилення управлінського впливу на сферу гендерної рівності були призначені радник керівника з питань гендерної рівності та заступниці радника.

Моніторинг визначав: які саме положення Закону України потребують першочергової імплементації в діяльність університету.

(сьогодні функція моніторингу передана Центру СОЦІО+).

Серед питань, що потребували уваги, – гендерний баланс в керівництві університету.

Сьогодні в складі ректорату працює жінка-проректорка з навчальної роботи Тетяна Миколаївна Желяскова, серед 24-х деканів і директорів – 9 осіб жіночої статі.

Тепер про посилення міжнародної складової і міждисциплінарні проєкти інженерних шкіл

Перші кроки.

У 2005 році делегація КПІ вперше відвідала Скандинавські країни, взаємодіючи з програмами гендерного спрямування.

Візит набув широкого резонансу в Швеції завдяки матеріалам у ЗМІ, що висвітлювали діяльність УЦГО для демократичних перетворень в Україні.

З того часу КПІ стали долучати до участі у європейських і світових ініціативах, програмах і проєктах, і не тільки в сфері гендерної рівності.

У співпраці з організацією Women in Nuclear Global розширилась участь КПІ у міжнародних ініціативах у сфері ядерних технологій.

КПІ, Інститут теплової і атомної енергетики (ІАТЕ) стали ініціатором конференцій, присвячених ролі жінок у ядерній безпеці.

Жінки КПІ стали призерками світового конкурсу «Жінки у ядерній безпеці».

Відповідна інформація була представлена під час візиту до КПІ в 2021 році Гендиректора МАГАТЕ Рафаеля М. Гроссі, який

просуває в світі ідеї гендерного паритету в ядерній сфері.

КПІ працює над впровадженням гендерної інклюзивності через проєкти і в більш широкому контексті енергетики,

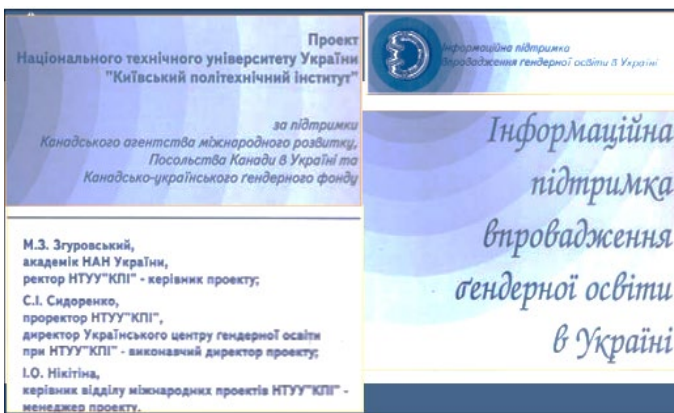
зокрема, у 2019 році стартував проєкт "Енергетична безпека", з акцентом на ролі жінок.

За підтримки USAID на базі КПІ пройшов круглий стіл "Розробка стратегії з питань гендерної рівності в енергетичному секторі"

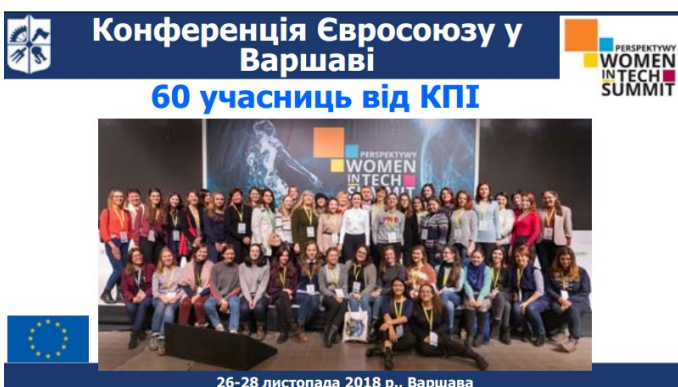
із аналізом викликів та можливостей для жінок у цій галузі.

Гендерні ініціативи КПІ і Кафедри ЮНЕСКО стали своєрідним імпульсом для вищої школи України.

Проект "Інформаційна підтримка гендерної освіти в Україні" за грантом Уряду Канади став важливим кроком у розбудові гендерної освіти.

Результати проекту були широко представлені в Україні на різних рівнях влади і суспільних рухів, в закладах вищої освіти, презентовані Посольствам Північних країн Європи та країн Балтії і депоновані в бібліотеці Конгресу США.

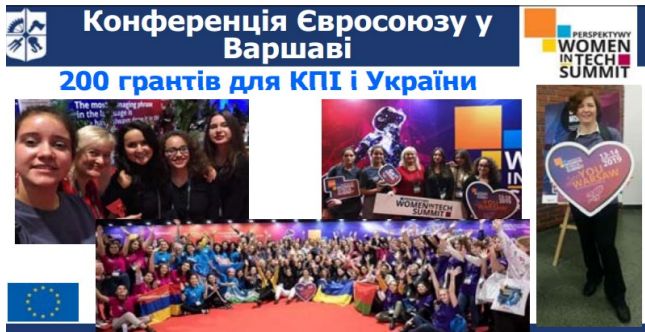

КПІ став активним учасником європейських гендерних ініціатив.

У 2018–2024 роках Українсько-Польський центр КПІ забезпечував

грантами 60-200 учасниць із КПІ та ще семи технічних університетів України для участі у конференціях ЄС у

Варшаві **"Perspektywy Women in Tech Summit"**, яка мала гендерну спрямованість і наблизила до європейських цінностей.

В 2022 році стартував проект КПІ і Польської освітньої фундації "PERSPEKTYWY" з перенавчання жінок-переселенок з України, що тимчасово перебувають в Польщі, навичкам ІТ.

Після війни вони повернуться до України і стануть складовою людського капіталу відновлення.

З боку КПІ координатором проекту виступив проректор з навчальної роботи (на той час) проф. Анатолій Мельниченко.

Серед актуальних ініціатив останнього часу згадаємо наступні.

З 2024 року в газеті **"Київський політехнік"** започатковано рубрику **"Адреси успіху"**, яка висвітлює історії успіху, кар'єрний шлях і внесок жінок КПІ у розвиток науки та освіти.

Ця рубрика популяризує роль жінок у технічних і природничих науках, і тим самим зламає – при вступі до КПІ – стереотипи гендерних диспропорцій між технічними і гуманітарними спеціальностями.

Für alle, die dies betrifft
BESCHEINIGUNG

Hiermit wird bestätigt, dass Kseniia Yadkova vom 19.11.24 bis 26.11.24 aktiv an der Erstellung eines Projektantrags für die Teilnahme am Grant-Programm des Women's Peace and Humanitarian Fund (WPHF) im Rahmen der institutionellen Finanzierung beteiligt war.

Sie hat sich in die Entwicklung des Antrags aktiv eingebracht, insbesondere war sie für die Übersetzung der Dokumente ins Englische verantwortlich und leistete beratende Unterstützung bezüglich des Inhalts und Formats des Antrags. Ihr Beitrag trug dazu bei, einen qualitativ hochwertigen Antrag für die Einreichung beim Grant-Programm vorzubereiten.

Dieser Beitrag erfolgte auf freiwilliger und unbezahlter Basis.

Datum: 27.11.2024

Unterschrift

Vorsitzende des Vorstands
der gemeinnützigen Organisation
«Litay»
Uvarova Valentina

У 2024 році започатковано взаємодію із грантовою програмою Women's Peace and Humanitarian Fund, який – за висловом Антоніу, Генсека ООН Гуттерриша – «довів свою здатність реагувати на нові кризи, що виникають у всьому світі».

Серед заходів Факультету соціології і права відзначимо:

Масштабний захід, присвячений 140-річчю жіночого руху в Україні «**Поїзд до рівності**»;

Проект "**Антикорупційний комікс студенток**", присвячений питанням прозорості та справедливості в університетському середовищі, який став частиною загальнонаціональної кампанії з боротьби з корупцією в освіті.

Незважаючи на війну, 2022 рік ознаменувався розвитком міжнародної проектно-грантової діяльності.

Mariya Gabriel
EU Commissioner for Innovation, Research, Culture,
Education and Youth

1 грудня 2022 року
на міжнародній
конференції в
Любліні
"Post War Innovative
Transformation of
Ukraine".

1 грудня 2022 року на міжнародній конференції в Любліні "Post War Innovative Transformation of Ukraine" Єврокомісар Марія Габріель оголосила ініціативу

"Інкубація свободи для України" і розкрила для України нові Сервіси програми "Горизонт Європа".

А це є сьогодні одним із пріоритетів Стратегії розвитку університету до 2029 року.

Для його реалізації в гендерній сфері застосовується міждисциплінарний підхід: проектні пропозиції на перетині гендерної складової із змістовними напрямками відомих в світі інженерних шкіл КПІ (космос, авіація, ядерні технології, клімат, матеріалознавство, зелена енергетика тощо).

В плані міждисциплінарних проектів в масштабних європейських програмах "Горизонт Європа" і **ERASMUS+KA2** потенціал КПІ є чи не найвищим серед університетів України, бо ці програми буквально пронизані міждисциплінарністю, а це – сильна сторона КПІ.

Шановні колеги!

В роки війни на жіночі плечі самою долею була покладена особлива відповідальність.

Це – тема окремого аналізу і окремого розгляду Вченою радою університету.

Дозвольте навести лише окремі штрихи в гендерному аспекті в цей час.

93

Як приклад, що гендерна сфера КПІ висуває нові обличчя, дозвольте назвати Радницю з гендерних питань ЗСУ – вихованку ІМЗ к.ф.-м.н. Оксану Григор'єву.

При призначенні Оксани в Генштабі ЗСУ зазначили, що впровадження політики гендерної рівності є складовою Стратегії національної безпеки України і однієї з умов вступу України до Євросоюзу.

А як не сказати про наших колежанок – патріоток КПІ – хто за умов втрат і потрясінь війни забезпечував місію університету під час відряджень до 19-ти країн Європи!

Вони долали в далеко некомфортних умовах, із 3-5-7-ма пересадками великі відстані між країнами,

щоб – крім виконання прямих завдань – розповісти: як разом з усією Україною бореться і працює КПІ за цих драматичних умов.

Це – Тетяна Миколаївна Желяскова,
 Марина Олегівна Кравченко,
 Зоя Михайлівна Корнева,

Оксана Ярославівна Юрчишин,

Інна Вячеславівна Сіماشко,

Ольга Павлівна Демиденко,

Інна Геннадіївна Малюкова

та інші наші колежанки і колеги-міжнародники.

(Прошу пробачення, всіх не можна назвати за браком часу).

Шановні колеги!

Завершуючи цю частину доповіді: що було зроблено, – дозвольте нагадати, що під час виступу в цій залі пані Мелані Вервір – першої в історії США пані Посла (Президента США) з глобальних жіночих питань,

яка має українське коріння, – так звернулась до нас:

«Моє коріння в цій землі, і я пишаюся тим, що сьогодні США і Україна працюють разом над розширенням прав жінок.

Коли жінки стають успішними, успішним стає все суспільство.»

Протягом чверті століття ці слова були рефреном всіх наших зусиль!

Шановні колеги!

11-го листопада 2024 року Вчена рада затвердила і 10 січня 2025 року наказом ректора був введений GER – План дій з подальшої імплементації в КПІ принципів гендерної рівності – відповідно до стандартів ЄК і вимог програми "Горизонт Європа".

Склад робочої групи з питань гендерної рівності КПІ ім. Ігоря Сікорського	
<i>Голова / заступниця голови:</i>	
С.І. Садоренко	- голова робочої групи, помічник ректора;
Т.М. Желіськова	- проректор з навчальної роботи, перша заступниця голови;
О.А. Анкімова	- декан факультету соціології і права, заступниця голови;
<i>члени робочої групи:</i>	
М.О. Мазур	- директорка департаменту управління справами;
П.О. Киринюк	- заступник голови Вченої ради (за згодою);
О.І. Шейко	- заступник голови профспілки (за згодою);
С.С. Шестеров	- голова Студентської ради (за згодою);
А.М. Іщенко	- директорка ННДПС «Соціалос»;
О.П. Демиденко	- доцентка ФЛ, начальниця відділу академічної мобільності ДМС;
І.В. Свєшаню	- начальниця відділу інноваційних технологій в освіті;
Є.О. Довгопол	- начальниця відділу міжнародних освітніх рейтингів ДМС;
Н.В. Семіська	- доцентка НН ММІ;
Є.П. Черв'як	- доцентка ВЕЗ ім.Є.О. Патона;
О.Ж. Сулема	- доцентка ФПМ;
Л.С. Власюк	- асистентка ФЛ, верекладач 1 категорії ДМС;
Ю.В. Стробова	- доцентка ФСП, секретар робочої групи.

Реалізація Плану дій доручена робочій групі КПІ з питань гендерної рівності, яка діє спільно з комісіями Вченої ради.

Утворені і робочі групи з гендерної рівності в підрозділах.

Заключення

Шановні колеги!

За чверть століття системних дій гендерна рівність для КПІ стала не просто соціальним стандартом. Вона є складовою демократизації університету та засобом досягнення нових висот у науковій, освітній та інноваційній діяльності;

вона посилює міжнародне партнерство через загальну культуру інклюзивності,

створює більш людську атмосферу взаємної поваги і довіри.

Реалізація гендерних ініціатив сприяє створенню нової управлінської еліти майбутньої України через участь студенток, молодих вчених-жінок у міжнародних проектах відповідного спрямування, допомагає їх формуванню на принципах європейських цінностей і задля післявоєнного відновлення України.

Динаміка розвитку гендерної рівності КПІ знаходить підтвердження в міжнародному експертному середовищі, в оцінках світових рейтингів університетів.

Ця динаміка за рейтингом ТНЕ з характеристик «Гендерної рівності» – як Цілі №5 із 17-ти Цілей Сталого Розвитку – є позитивною.

Діапазон балів зріс (за різними показниками) до 7 разів.

Це свідчить про розвиток в КПІ інституційних механізмів гендерної рівності як основи для подальшого зростання.

* * *

Шановні колеги!

Результати 25-річної діяльності КПІ ім. І.Сікорського забезпечені патріотичною подвижницькою працею активісток і ентузіастів гендерного руху.

Багатьох з них ми вже назвали. Додатково: особливу роль відіграли вчені і педагоги факультету соціології і права.

Це – Олена Андріївна Акімова, пані декан, ініціатор багатьох міжнародних проєктів.

Це – доцент Юлія Віталіївна Стребкова, яка з 2001 року була заступницею директора Українського центру гендерної освіти,

беззмінна представниця КПІ в численних комісіях при Комітетах Верховної Ради України.

Це – Анна Миколаївна Іщенко, керівниця центру соціологічних досліджень СОЦІО+, який аналізує динаміку гендерних процесів в КПІ.

Це – Алла Василівна Ковтун, директорка ДМС.

Ми звертаємось із пропозицією про відзначення активісток і активістів гендерного руху КПІ за виконану роботу в 2001-2025 роках:

яка відіграла і відіграє позитивну роль, в тому числі і для системи вищої освіти України, сприяє посиленню авторитету КПІ в світі як університету лідерського типу і пропонуємо прийняти **наступне** рішення Вченої ради:

1. Роботу колективу по імплементації принципів гендерної рівності в практику життєдіяльності університету в 2001-2025 роках – схвалити.

2. Робочій групі університету з питань гендерної рівності у взаємодії з комісіями Вченої ради:

– з питань етики та регламенту (Олена Андріївна Акімова),

– з наукової та інноваційної діяльності (Ольга Володимирівна Лінючева),

– з міжнародної співпраці (Оксана Олексіївна Вовк),

– з освітньої діяльності (Тетяна Юріївна Киричок), –

спільно із ректоратом та керівниками підрозділів

продовжити реалізацію Плану дій по імплементації принципів гендерної рівності, визначених відповідними рішеннями Вченої ради та наказами по університету.

3. Особливу увагу приділити розгортанню проектно-грантової діяльності в сфері міждисциплінарного гендера: подавати пропозиції до міжнародних проектно-грантових програм ("Горизонт Європа", ERASMUS+ та ін.) із змістовними спрямуваннями відомих в світі інженерних шкіл КПІ (авіація, космос, атомна енергетика, хімія, матеріалознавство, ІКТ, приладобудування тощо).

4. Газеті "Київський політехнік", іншим ЗМІ університету і підрозділів висвітлювати яскраві події діяльності колективу університету в сфері гендерної рівності.

5. За виконану роботу в 2001-2025 роках:

реалізацію проектів і ініціатив гендерного спрямування по демократизації системи життєдіяльності університету в міждисциплінарних вимірах гендерної сфери,

що сприяло посиленню авторитету КПІ як університету лідерського типу,

відіграло і відіграє позитивну роль в системі вищої технічної освіти України:

– відзначити активісток і активістів гендерного руху КПІ ім. Ігоря Сікорського – у відповідності із традиціями і повноваженнями Вченої ради університету –

за поданнями керівників комісій О.А.Акімової, О.В. Лінючевої, О.О. Вовк, Т.Ю. Киричок, підрозділів, громадських і студентських організацій КПІ.

6. Координацію виконання рішення покласти на заступника голови Вченої ради П.О. Киричка.

Дякую за увагу!